

III. Forráskutatás, forráskiadás, tudománytörténet konferencia

2017. november 16–17.

A konferencia szervezői

ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézete
Magyar Nyelvtudományi Társaság

Haader Lea
Juhász Dezső
Korompay Klára
Szentgyörgyi Rudolf
Terbe Erika
C Vladár Zsuzsa

Támogatónk

Magyar Nyelvstratégiai Intézet

MAGYAR NYELVSTRATÉGIAI INTÉZET

A konferencia helyszíne:
ELTE BTK Budapest, Múzeum krt. 4/A

PROGRAM

NOVEMBER 16., CSÜTÖRTÖK Kari Tanácsterem

- 8:30–9:00** Regisztráció
- 9:00–9:20** **Köszöntő és megnyitó**
Borsodi Csaba (dékán, ELTE BTK)
Tóth Attila (igazgató, Magyar Nyelvstratégiai Intézet)
Juhász Dezső (intézetigazgató, ELTE BTK)
- 9:20–10:00** **Plenáris előadás:**
VIZKELETY ANDRÁS: *Kézírtos források típusai*
- 10:00–10:10** Szünet, elhelyezkedés

1. NAP – November 16., csütörtök			
	I. Kari Tanácsterem	II. Gombocz-terem (A/047)	III. A/336
1.	Folklór szövegek mint több tudományterület forrásai	Búvópatakok 1.	Életrajzi források
	Szekcióelnök: Sipos Mária	Szekcióelnök: Haader Lea	Szekcióelnök: Csizmadia Ákos
10:10– 10:30	1. Sipos Mária: <i>Folklór, nyelvészet, szövegkiadás – egy kis nyelv példája</i>	1. Farkas Gábor Farkas: <i>A Keszthelyi és a Festetics-kódexek provenienciájáról</i>	1. Cseke Péter: <i>Jancsó Béla integratív személyisége levelezésének tükrében</i>
10:30– 10:50	2. Szakál Anna: <i>A Vadrózsák gyűjtőköréhez kapcsolható szövegek a folklorisztika, a társadalomtörténet és a dialektológia határán</i>	2. Haader Lea: <i>A meglepetések misszilise – avagy újra Elena priorissza leveléről</i>	2. Csizmadia Ákos: <i>Izsák Imre '56-os emigráns csillagász életrajzi monográfiájának sokszínű forrásai</i>

10:50– 11:20	Vita, majd kávészünet		
2.	Érvforrások	Képi források 1.	Búvópatakok 2.
	Szekcióelnök: Adamikné Jászó Anna	Szekcióelnök: Buda Attila	Szekcióelnök: Horváth László
11:20– 11:40	1. Adamikné Jászó Anna: <i>Trópusok és figurák első hazai retorikánkban</i>	1. Kovács Zsuzsa: <i>Képi és szöveges források kutatása a „Magyar emlékek külföldön” adatbázis munkálataiban. Magyarországi Boldog István legendája és ábrázolásai Itáliában</i>	1. Horváth László: <i>Ógörög palimpsestus-szöveg helyreállításának forráskritikai háttere</i>
11:40– 12:00	2. Constantinovits Milán, C. Vladár Zsuzsa: <i>A pozícióharc retorikája</i>	2. Bártfai Csaba: <i>Utcakép mint nyelvészeti forrásanyag?</i>	2. W. Somogyi Judit: <i>Forrás, érték – más szemmel</i>
12:00– 12:20	3. Varga Mónika: <i>„Minden ember megcsodálkozott rajta” – Boszorkányperek kommunikációs stratégiái</i>	3. Buda Attila: <i>Képi források művészettörténet és ornitológia határán</i>	3. Szende László: <i>A régészettudomány írott és íratlan forrásai</i>
12:20– 14:00	Vita, majd ebédszünet		

3.	Szemléleti változások a forráskiadásban	Többszemponútú forráskiadás	Hétköznapi források
	Szekcióelnök: Czibula Katalin	Szekcióelnök: Korompay Klára	Szekcióelnök: Pritz Pál
14:00– 14:20	1. Voigt Vilmos: <i>Folklór textológiai szabályzat és szövegkiadás</i>	1. Korompay Klára: <i>Ómagyar szövegek, mai olvasók: az ún. népszerű kiadás kérdései az Apor-kódex zsolnároskönyve alapján</i>	1. Rab Irén: <i>Életrajz-rekonstrukció 18. századi kéziratok és levéltári források segítségével</i>
14:20– 14:40	2. Jakó Klára: <i>Forráskiadás az Erdélyi Múzeum-Egyesület keretében</i>	2. Kasza Péter: <i>„Egy osztrák Bonfini” – Wolfgang Lazius elfeledett magyar történeti műve</i>	2. Darvas Anikó: <i>Hétköznapi történelem</i>
14:40– 15:00	3. Péter Róbert: <i>Digitális fordulat a forráskutatásban és forráskiadásban: új módszerek és kutatási eszközök</i>	3. Hovánszki Mária: <i>A zene- és irodalomtudomány módszereinek együttes alkalmazása Verseggy költeményeinek kiadása okán</i>	3. Balogh Pál Géza: <i>„Félve nyujtom be szerény gyűjteményemet...” A Folklore Fellows gyűjtések mint a mindennapi élet történetének forrásai</i>
15:00– 15:20	4. Czibula Katalin: <i>A Régi Magyar Drámai Emlékek című sorozat forrás- és szövegkiadási stratégiájának változásai és problémái 1984-től máig</i>	4. Cséve Anna: <i>„És mi az, hogy alkottad?” Móricz Zsigmond Tükör című világháborús jegyzeteinek digitális forráskiadása</i>	4. Pritz Pál: <i>Egy válás anatómiája – Lesznai Anna/Jászi Oszkár</i>
15:20– 16:00	vita, kávészünet		

4.	Természettudományok forrásvidékén	Okleveles források	A nyelvtudomány- történet kútfői
	Szekcióelnök: Varga Éva Katalin	Szekcióelnök: Almási Tibor	Szekcióelnök: Horváth Katalin
16:00– 16:20	1. Varga Éva Katalin: <i>Az emberi test részeiről – Dresser anatómiai nevei</i>	1. Almási Tibor: <i>Anjou-kori oklevéltár</i>	1. Horváth Katalin: <i>„A magyar literatúra esmérete” – nyelvész szemmel</i>
16:20– 16:40	2. Gündischné Gajzágó Mária, Gündisch György: <i>Amire Bolyai Farkasnak nem jutott ideje</i>	2. Gál Judit: <i>Ismeretlen középkori oklevelek Dalmáciából: A Johannes Lucius kézirataiban található Árpád- és Anjou-kori oklevelek kiadásának kérdéseiről és problémáiról</i>	2. Somogyi Magda: <i>A Magyar Nyelvújítás Szótára mint a nyelvújítási vizsgálatok forrása</i>
16:40– 17:00		3. Szőke Melinda: <i>A Bakonybéli alapítólevél mint nyelvtörténeti forrás</i>	
17:00– 17:20	vita		
17:30– 19:00	koccintás, kötetlen beszélgetés		

2. NAP – November 17., péntek			
	I. Kari Tanácsterem	II. Gombocz-terem (A/047)	III. A/336
5.	Hitelt adjunk-e a forrásnak?	Források találkozópontjai	Forráshasznosítás
	Szekcióelnök: Juhász Dezső	Szekcióelnök: Dömötör Adrienne	Szekcióelnök: Zsoldos Endre
9:30– 9:50	1. Juhász Dezső, Terbe Erika: <i>Az első „csángó magyar” folyamodvány (1585) filológiai környezetéről</i>	1. Egedi-Kovács Emese: <i>Egy kétnyelvű (ógörög-ófrancia) bizánci kódex szövegének kritikai kiadása (cod. Iviron No. 463)</i>	1. Tóth Katalin: <i>Történeti források lehetséges felhasználása a kulturális antropológiai jelenkutatásban</i>
9:50– 10:10	2. Kovács Éva: <i>A bizonytalan kronológiai státuszú oklevelek nyelvtörténeti forrásértékéről</i>	2. Dömötör Adrienne: <i>Mit bír el a papír? Világi (vendég)nyelvelmékek lejegyzési helyei az ómagyar és a korai középmagyar korban</i>	2. Veres Miklós: <i>A science fiction irodalom mint történelmi forrás</i>
10:10– 10:30	3. Pelczéder Katalin: <i>A Bakonybéli összeírás hozzátoldott részeinek nyelvtörténeti forrásértéke</i>	3. Pappné Kocsis Réka: <i>Minek a forrásai a marginálisok?</i>	3. Vesztróczy Zsolt: <i>Műalkotás és forrásérték (Mikszáth Kálmán a dualista Magyarország politikai világáról)</i>
10:30– 10:50	4. Santavecza Anita: <i>Nehéz sorsú szövegek. Dukai Takács Judit versei</i>	4. Teiszler Éva: <i>A Dubnici Krónika és bejegyzései</i>	4. Zsoldos Endre: <i>Csillagásztörténet a Csillagdában</i>
10:50– 11:20	vita, kávészünet		

6.	Személy és forrás	Forráskód 1.	A levelezés forrásértékéről
	Szekcióelnök: Kollár Csaba	Szekcióelnök: Kalcsó Gyula	Szekcióelnök: Szűj Enikő
11:20– 11:40	1. Kocsis Zsuzsanna: <i>Hibatipológiai vizsgálatok lehetősége a missziliskutatásban</i>	1. Ilyefalvi Emese: <i>Mire készítjük elő az adatot? Az interdiszciplinaritás problémája a digitális textológiában</i>	1. Szűj Enikő: <i>A levél mint forrás</i>
11:40– 12:00	2. Gulyás Attila, ifj. Boros István: <i>Szöveg alapú kapcsolatháló-elemzés és vizualizáció a társadalomtudományokb an</i>	2. Kalcsó Gyula: <i>A nyelvtörténeti források digitális publikálása</i>	2. Török Sándor Mátyás: <i>Móricz Zsigmond levelezésének digitális kritikai kiadása (1892– 1923)</i>
12:00– 12:20	3. Kollár Csaba: <i>A személyközi diskurzus, mint elemzésre alkalmas forrás az információbiztonság területén</i>	3. Maróthy Szilvia: <i>Az ÓMS elektronikus kritikai kiadása</i>	
12:20– 14:00	Vita, majd ebédszünet		

7.	Forráskód 2.	A forráskiadás dilemmái 1. Elmélet	Források forrásai
	Szekcióelnök: Bárth János	Szekcióelnök: Szentgyörgyi Rudolf	Szekcióelnök: Bíró Csilla
14:00– 14:20	1. Bárth János: <i>Névtárak és névatlaszok új generációja. Az Erdélyi Helynévtörténeti Adattár a világhálón</i>	1. Hegedűs Attila: <i>Forráskritika</i>	1. Bíró Csilla: <i>Andreas Pannonius Expositio super Cantica canticorum című Énekek éneke-kommentárjának forrásairól</i>
14:20– 14:40	2. Varga Péter András: <i>A magyar korai fenomenológia forrásai a Magyar Filozófiai Archivum (MFA) pilot projektben</i>	2. Szentgyörgyi Rudolf: <i>A forrásközlő dilemmái – avagy: létezik-e interdiszciplináris forráskiadás?</i>	2. Dalloul Zaynab: <i>Középkori és neolatin források Janus Pannonius dicsőköltményeiben (Különösen: Waltharius, Gesta Roberti Wiscardi)</i>
14:40– 15:00	3. Parádi Andrea: <i>Zöld tinta a képernyőn – Néhány példa Kosztolányi regényeinek nyomtatott és hálózati kritikai kiadása és a kéziratok források viszonyáról</i>	3. Bába Barbara: <i>Szemponatok a nyelvjárástörténet forrásanyagainak felülvizsgálatához</i>	
15:00– 15:30	Vita, majd kávészünet		

8.	Képi források 2.	A forráskiadás dilemmái 2. Gyakorlat	Keleti forrásvidékeken
	Szekcióelnök: Telek Ágnes	Szekcióelnök: Zelliger Erzsébet	Szekcióelnök: Kovács Nándor Erik
15:30– 15:50	1. Telek Ágnes: <i>Építészet és fotográfia. Fotográfiai (alapú) források a város- és építészettörténeti kutatás szolgálatában</i>	1. Zelliger Erzsébet: <i>Rovás emlékek filológiai problémái</i>	1.: <i>Egy „panasz kultúra” emlékei. Az oszmán birodalmi tanács panasz-jegyzőkönyveinek forrásértéke és megközelítési lehetőségei</i>
15:50– 16:10	2. Lovas Franciska: <i>A forráskutatás jelentősége műemléki restaurátor szakterületen néhány magyarországi védett épület falképeinek kutatásán keresztül</i>	2. Domokos György: <i>Történeti források fordítása, kiadása a Vestigia projekt keretében</i>	2. Czentnár András: <i>Nyelvkönyv mint kordokumentum? Egy indiai török kézirat tanulságai</i>
16:10– 16:30	3. Bubryák Orsolya: <i>Kora újkori inventáriumok mint a művészettörténet-írás forrásai</i>	3. Rábai Krisztina: <i>Határok, kötöttségek és lehetőségek 15–16. századi számadáskönyvek kiadása kapcsán</i>	3. Kápolnás Olivér: <i>Mongol nyelvű kéziratok kiadási problémái</i>
16:30– 16:50		4. Berente Anikó: <i>A szegedi boszorkányperek iratainak új kiadásáról</i>	
16:50– 17:10	Vita		
17:20	Zárás		